

INTERVIURI DEZBATERI

MAGAZIN ILUSTRAT / LUMEA CREDINȚEI

„România a fost pentru mine
**o adevărată dragoste
la prima vedere**”

INTERVIU CU JURNALISTUL CREȘTIN GIOVANNI RUGGERI

Domnul Giovanni Ruggeri – jurnalist creștin din Bergamo, de formație teolog – este autorul unei minunate cărți ilustrate, apărute anul trecut în mai multe limbi, despre Muzeul de icoane pe sticlă „Pr. Zosim Oancea” din Sibiel (lucrare deja semnalată de noi în numărul trecut). Cartea ne-a trezit interesul de a-l contacta pe autor, care a binevoit să ne acorde în exclusivitate interviul reprodus în continuare, punându-ne la dispoziție și imaginile care-l însoțesc.

În ce condiții ați ajuns în România?

Am ajuns în România în 2002, grație Ministerului român al Turismului, pentru a scrie câteva reportaje, în primul rând despre Maramureș și Bucovina, apoi despre Transilvania și Delta Dunării. Impactul a fost enorm: frumusețea extraordinară a locurilor, imensa bogăție a siturilor de artă, întâmpinarea binevoitoare a oamenilor, toate mi-au dezvăluit imediat marele patrimoniu uman, cultural și ambiental al României. Astfel, întâlnirea cu România a fost pentru mine o adevărată dragoste la prima vedere: m-am întors, așadar, de multe ori, pe cont propriu, căutând să învăț – aproape ca un elev de școală generală – și limba română.

Când și cum ați luat contact cu arta icoanei pe sticlă?

Am cunoscut icoanele

pe sticlă cu ocazia vizitei pe care am făcut-o la Sibiel în 2003, iar lipsa mea de cunoaștere, până în acel moment, a acestei importante expresii a artei religioase este emblematică pentru condiția aproape a tuturor italienilor. În Italia sunt foarte cunoscute icoanele bizantine pe lemn. Aproape cu totul necunoscute sunt, însă, icoanele pe sticlă, despre care dă o extraordinară mărturie, în opinia mea, colecția de la Sibiel, nu numai pentru că oferă o imagine de ansamblu articulată a acestui fenomen artistico-religios, ci și pentru că, aflându-se într-un sat tradițional din Transilvania, exprimă cum nu se poate mai bine spiritul țărănesc al acestor lucrări.

Ce părere aveți despre civilizația tradițională (țărănească) a României?

După cum am citit unde

va, cultura română tradițională este în mare parte aceea a satului, așadar, de la țară. Bunicii mei erau țărani și am în rădăcinile mele un intens sentiment al pământului: din acest punct de vedere, complicitatea mea spirituală cu această trăsătură esențială a identității românești este foarte puternică. Pe de altă parte, este sub ochii noștri, ai tuturor, tendința spre declin, și în România, a civilizației țărănești, favorizată de răspândirea masivă a tehnologiei și a mentalității importate din Occident. Este o problemă delicată și complexă și mă voi limita să spun numai atât: România (și Europa de Est în general) are o oportunitate extraordinară de a vedea ceea ce s-a întâmplat cu țările occidentale – inclusiv Italia – unde nu s-a știut să se aibă grijă de propriul patrimoniu de

INTERVIU CU JURNALISTUL CREȘTIN GIOVANNI RUGGERI

tradiții, nici de propriul mediu ambiental. Este lipsită de sens, nu doar imposibilă, rezistența la avansarea tehnicii și a modernizării, dar greșelile pe care le-au făcut alții pot fi de folos pentru a nu fi repetate.

Cum vi se pare cazul (efortul singular al Părintelui Zosim Oancea într-o Românie aflată încă în dificultățile tranziției?)

Pur și simplu extraordinar! Viața și opera Părintelui Zosim Oancea reprezintă o pagină exemplară și grandioasă de umanitate, credință, inteligență. Calitatea spirituală a experienței sale din închisoare, judecata sa severă, însă fără resentimente, asupra comuniștilor, generozitatea întreprinderii sale de la Sibiel și detașarea personală față de bunurile materiale ne fac să-l privim pe ca pe un preot sfânt și genial, care a știut să le vorbească tuturor prin limbajul credinței, al culturii și al bunătății.

Care este piesa din muzeu care vă atrage cel mai mult?

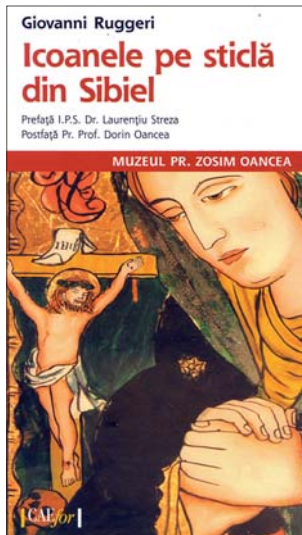
Icoana Madonei Îndurate atribuită fraților Grecu, pe care nu întâmplător am ales-o pentru coperta cărții mele, reprezintă o culme unică și sugestivă de tandrețe expresivă, rafinament compozițional, eleganță cromatică, bogăție sufletească. Sunt profund impresionat și, de fiecare dată când admir privirea Madonei, mi se pare că e învăluită de un mister de nepătruns.

Cum vedeți situația muzeului acum, după dispariția părintelui?

Muzeul din Sibiel are astăzi nevoie de un suport substanțial pe diferite planuri: conservarea icoanelor, modernizarea serviciilor, promovarea în România și în străinătate, implicarea satului. Situația este vizibilă pentru toți: este de neconceput și de neacceptat ca într-un muzeu de o asemenea valoare să lipsească iarna încălzirea, anumite structuri (șali, instalații, iluminare) să fie tot cele de acum aproape 25 de ani, ca satul Sibiel să nu fie implicat în promovarea muzeului său, subliniez, *al său*. Doriți un exemplu care vorbește de la sine? În trecut se mergea la Sibiel în primul rând pentru muzeu: astăzi foarte mulți – nu îndrăznesc să spun majoritatea – turiști și vizitatori, care vin aici pentru bucatele tradiționale și se cazează în pensiuni, nici măcar nu in-

GIOVANNI RUGGERI, născut în 1962 în provincia Pesaro (Italia), licențiat în Teologie Fundamentală la Universitatea Gregoriană (Roma), este jurnalist și eseist. Scrie pentru cotidianul *L'Eco di Bergamo* și pentru alte publicații. Autor a numeroase reportaje despre România și Europa de Est (Premiul presei naționale din Italia – Aduței 2004), este interesat de cultura religioasă, filosofie și poezie. Între publicațiile sale se numără: *Interrogazioni sul cristianesimo (Interogații asupra creștinismului)*, cu Gianni Vattimo și Pierangelo Sequeri; *Il centro è il confine (Centrul este granița)*, cu Massimo Cacciari, Raimon Panikkar, Elmar Salmann, Antoine Vergote; *La rosa senza perché*, cu Roberto Carifi; *Icoanele pe sticlă de la Sibiel* (cu o prefață de ÎPS Dr. Laurențiu Streza și o postfață de Pr. Prof. Dr. Dorin Oancea). Trăiește și lucrează la Bergamo. Pentru contact: giovanni.ruggeri@sibiel.net

INTERVIU CU JURNALISTUL CREȘTIN GIOVANNI RUGGERI

tră în muzeu. Cea mai înaltă autoritate responsabilă a muzeului din Sibiel, ÎPS Laurențiu Streza, Mitropolitul Ardealului, care mă onorează cu prietenia domniei-sale și a scris prefața cărții mele, cunoaște bine această deplorabilă stare de fapt: sunt convins că înțelepciunea sa pastorală și competența sa organizațională vor găsi în cel mai scurt timp o soluție pentru un muzeu pe care îl invidiază toată România.

Cum a fost primită în Italia lucrarea dumneavoastră?

Cartea a avut în Italia recenzii entuziaste din partea presei naționale (a se vedea site-ul www.sibiel.net) și am primit scrisori de la persoa-

ne impresionate de istoria icoanelor și de Părintele Zosim. Italienii, din păcate, au și acum foarte puține cunoștințe despre România, dar atunci când li se vorbește cu inteligență și din suflet, au mintea deschisă spre a înțelege și inima spre a le întâmpina. Călduroasă a fost și primirea unor comunități românești din Italia – Milano, Torino, Monza, Palermo – cu preoții lor (Traian Valdman, Lucian Roșu, Pompiliu Nacu). Ar fi frumos ca întreaga Dioceză ortodoxă română din Italia, cu Episcopul PS Siluan, ca și cele din Franța și Germania, să dorească să colaboreze, întrucât cartea este tradusă și

în franceză, germană și engleză.

Unde se poate cumpăra în România cartea dumneavoastră?

Cartea poate fi cumpărată la muzeul din Sibiel, în unele librării din Sibiu și în tot circuitul librărilor Humanitas. Poate fi cumpărată și pe internet, de pe site-ul www.sibiel.net.

Care credeți că sunt provocările creștinismului românesc în contextul integrării în UE?

Este un subiect mult prea important și complex pentru a răspunde în câteva cuvinte. În orice caz, cred că Biserica Ortodoxă din România va avea, în prezent ca și în viitorul apropiat, multe de făcut pentru a însoți în maturizarea credinței creștine o societate românească trecând în mod inevitabil (și, după părerea mea, traumatic) de la o cultură preponderent rurală și închisă în sine la o lume globalizată și guvernată de legile pieței. Va fi inevitabil trecerea de la o credință primită prin tradiție la o credință maturizată prin convingere, cu atât mai mult cu cât laicizarea accelerată și tendința de atenuare a sentimentului sacru al vieții vor marca profund (și dureros) spiritul acelor români care nu vor ști să pătrundă și să aprofundeze cu o personală inteligență miracolul original al existenței. Un dar imens și gratuit care află în Isus și în Evanghelie.

A consemnat
Răzvan BUCUROIU